

(א) רש"ל מ"ג, (ב) מ"ק י"ג; (ג) וע' הש"ס מ"ק י"ג; (ד) גיטין מה: כמובן עד; (ה) רב הוא כ"ל, יע"ף; (ו) ונקמן כ"ג: קטו. קטו:]; (ז) לקמן ק"ח. גיטין כ"ג; (ח) סנהדרין ט"ז; (ט) גיטין מו, א; (י) ב"ב: ט"ז: מפיקין; (יא) ונקמן כ"ג:]; (יב) וע"פ; (יג) גיטין כ"ג:]; (יד) וע' הש"ס מ"ק כמובן ט"ז: ד"ה אב"ל, (ט"ז) ס"ח בע"ל.

תורה אור השלם

1. לא תשא שמע שוא אל תשת קדך עם רשע לקרות עד הקום: שמות כג א

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה ואכתי וכו' אלף גרסי' ורבה בר רב נחמן הו"א:

מוסף רש"י

דומי, משה, כמו (סוטה כו) לא יחא בת דומה (ת"ק י"ח). משה שם רע. ש"א גילה לנו ונתן (גיטין מה). משה גרה. עגריה ואמר אז אפשי בנשה נדעתי (סו). לא יחידו. ונתנא ע"ש רע ש"א דברים ב"א: או הנדר המיוז חכס (גיטין מה). מפרש במסכת גיטין (מ). מרי טעמי. איכא למ"ד משום קלקולא. ש"א אמת אומר יחיד שמה ש"א ומנשא ומנא ע"ש רע ש"א ש"ס רע. או נדר נעקר ע"י חכס ומקלקלה זה ואומר אלו הייתי יודע שכן הוא, אפילו הייתי יודע לי מה מנה לא הייתי מנגיף, לפיכך אומרים לו הוי יודע שהמנוח את אשתו משום ש"ס רע או אשמו משה נדר לא יחיד, ואש מבינה היא ע"כ לא יחידו להו"א, ואי אחי מו לקולא לא מהימן שרי יודע שנקשרה עליו ולא חש לבדוק את הבר, ואכתי למ"ד כ"י ש"א י"ח בנות ש"אל פירות עצמות ונעמלים (כתובות טו). מה בין גט למיתה. דלמך כ"ד: גיטין (כב) ח' הנשים שאין נאמנות לומר מת בעלה, נאמנות להיא גיטה מעמית ה"ס, ואע"ג דעלייה סמיכין דלריות לומר כפי נכתב ובפני נחמס, שהכתב מוכיח. ואסמיך עיקר אכתבא (קטן ק"ח). פלוני רבעני. במשכב וכו', לאונסי. על כתיב הוא ואחר מצטרפין להרגו, הנרבע היה כבר להעיד עליו ואש"ס אחר עמו נהרג הרובע על פיהם (סנהדרין ט).

כיצד פרק שני יבמות

מנעלים הפורים. פיהן למטה ודאי של נכרי הם והפכו כדי שלא יכיר הרוחה: מקום מנעלים הפורים. יכיר מקום הפיכתן צעפר שחת המטה לשון מורי. לשון אחר מקום מנעלים מלא הפוך שז"ל ומלא את מנעליה במקום שהוא רגיל לתת שלו ודאי נכרי ז"ל לנאן ושם מנעליו במקום שלה ושלה במקום בעל

וראשון עיקר ד"א"כ הפוך מביע ליה: והלכנא כווסיה דרב. דלמך אין מחזיקין קלא אלף בעדים: דפסיק. שינא קול אחר לומר שקר הוא הלעו: דומי מסא. חשודי העיר. ל"א דומי ללא ידעי ודאי אלף אמרי דדמיי לשון מורי: משום נדר לא יחידו. וטעמא מפרש התם בהשולט גטי' שאם אמת אומר יחיד שמה תלך זו אלף חכס לאחר שנסתמ ויחיד לה נדרה ויאמר המגרש אילו הייתי יודע ש"ס היטר לגדר שנדרה אש היו נותנים לי מלה מנה לא הייתי מגרשה שהיתה חביבה עלי ביותר ונמנא זה מצטל גיטו למפרע ועוקרו וזניה מן השני ממוזים לפיכך אומרים לו מתחלה הוי יודע שהמוניא את אשתו משום נדר שנדרה לא יחיד עולמית ואש היא חביבה עליך לא זכקס היטר לגדרה ואי מגרש לה מהשאל ודאי שנואה היא עליו ומו לא מצי עקר (לה) גיטה בדברי שקר: ומשום ש"ס רע. שינא עליה לא יחיד כדפרישית טעמא שמה מנשא לאחר ויא קול על הלעו הראשון ששקר היה ויחמרט המגרש ויאמר אילו הייתי יודע שכן הוא כו': כנס מוה שילוא. אש החזירה מהו שנופנו להו"א: תנינא הנוען כו'. והתם נמי מפיקיה' מבעלה דכיון דהו"איה משום ש"ס רע גילה דעמו שהקול אמת ונאסרה לו כי היכי דאסרינן לה הכא משום שהחזיק זה הקול כשכנסה: הסם הו"איה. כ"ד שזאו עדי טומאה והאי דלא יחיד דרבנן הוא: ורבה בר נחמן מסני' נמי הו"איה סן. בלא עדים הלכך לא אסורה לנעול אלף משום לות שפתיס מדרבנן ואפ"ה קתני יוליא: ואכתי מי דמי הכא בעל החזירה ואין דבר זה מגונה הוא: הסם צועל כונס ודבר מגונה הוא: אי"ל שהי דמי להדי. דהכא והכא מדרבנן הוא: ולא היא הסם. הוא כשכנס צועל אלומי אלמיה לקול הראשון שאמת היה הלעו אלף הכא כשהחזירה בעל בטוילי בעליה לקלא דאמרינן מדהחזירה קים ליה בקלא חזר וזכק בקול ראשון של ש"ס רע ומנא שאינו: ב"תנ"י' המביא גט ממדינת הים. כריך שיאמר כפי נכתב ובפני נחמס וטעמא מפרש בגיטין (ד' ג). לפי שאין בקיאים לשמה: לא יחא את אשמו. הואיל ואדיבוריה סמיכין: מוה הרגסיו הרגוהו לא יחא אשמו. הואיל ועל עדותו היא נשאת איכא לות שפתיס שמה עיניו נתן זה והעיד שקר. אלף לאחר מנשא דאשה נשאת בעד אהדי: ר' יהודה אומר הרגסיו לא מנשא אשמו. אפי' לאחר על פיו לפי שהוא משיס ע"מנו רשע והתורה אמרה אל משת רשע עד: הרגוהו מנשא אשמו. לאחר וצגמרא' צעי טעמא:

כה.

טעמי דאיתמא שריא דאס איתמא דעבד אירכוסו הוי מירכס ואס איתמא דעבד אירכוסא ניהא ליה דליכול נראה לר"י דהתם באומרת טמאה אני כי מתני' דהתם דעלה קאי ואפ"ה שריא מהנהו טעמי אלף באומרת טהורה אני שריא בלאו הנהו טעמי דהתם ואין לתמוה אמאי שריא כיון שאומרת טמאה הא שויהא

לנפשה חטיכה דאירכוסא דלפי שראו חכמים שנתקלקלו הנשים ליתן עיניהם בלאחר ורוב האומרות כן משקרות לכן נראה להם להתימן: הא בקלא דפסיק. ומיהו רב גופיה אית ליה ל"ש קלא דפסיק ול"ש קלא דלא פסיק: ואכתי' מי דמי. כספריס ישנים לא גרסי ליה אלף גרסי ורבה בר (ה) נחמן הו"איה מני הכא בעל והכא (ו) צועל הכא אמור רבנן וכו' ועד ולא היא חד שינוא הוא והכי פירושו ורבה כ"ד נחמן הו"איה מני וכיון דמני הו"איה והכא בעל והכא צועל הו"איה ולא בית דין ואפ"ה קתני במתני' ואש כנס יוליא ה"ה דהתם בגיטין (ד' מה:). נמי אש כנס מו"איה ויפה פשיט רבה כ"ד נחמן ומסיק ולא היא כו' קס ציה צקלא דלימיה ומה שאסור להחזיר אינו משום שסבורים העולם שאסורה לו משום ש"ס רע דהא סברי דקס ציה צקלא דלימיה אלף משום קלקול או משום פירות כדלמרינן בגיטין וקשיא לר"י דהיאך היה מדמה אותה רבה כ"ד נחמן וכי לא היה יודע טעם זה דזהדיא מפרש להנהו טעמי בהשולט (גיטין ד' מה). צבדייתא וי"ל דלא שמיע ליה אי"י אומר ר"י דרבה כ"ד נחמן יודע טעמי דקלקול ופירות אלף סובר דכנס יוליא מפני שהעולם אין יודעים הטעם דקלקולא ופירות אלף סוברים שמחמת ש"ס רע אסורה לו כיון שאינה ע"י כן ולכך אש כנס יוליא משום רינה כמתנימין דהכא ומסיק ולא היא שיטעו העולם צוה כי יש מילוק גדול בין מתני' דהכא למתני' דהתם דהכא אלמיה לקלא כו': הכא איכא כתבא דתנן מה בין גט כו'. ואע"ג דלכ"ז צקוף פ"ב דגיטין (ד' כג:). איירי ח' משנה ב"ח מ"מ דייק שפיר מינה דיש לסמוך על הכתב:

מת הרגתיו הרגוהו. כיון דאפילו צמת לא ש"א את אשתו לא הוה כריך למיתני הרגוהו ואפילו בהרגתו לאחור מנשא ולא מני ליה אלף משום דר' יהודה מפליג בין הרגתו להרגוהו: הו"א ואחר מצטרפים להורגו. הקשה הר"ר חיים דבסוף פ"ק דמכות (ד' ו. ו) וש"ס פריך הרוג ונרבע יציל משמע דהרוג ונרבע פסולים להעיד משום שונא והכא משמע דכשר וי"ל דלא משום שונא פסול נרבע התם אלף בנרבע לרזונו ואיירי ומשום רשע פסול אפילו לרבע דבסמוך דסובר דלרזונו נמי כשר מכל מקום כשיש עדים שנרבע לרזונו הוי כנמנא אחד מהן קרוב או פסול וכי פריך בתר הכי הורג ורובע יציל פ"י יצילו על ע"מנו הוה מני למיינקט נרבע דקאי ציה כיון דאיירי בנרבע לרזונו אלף משום

והא מוה דלא עילויה סמיכין. דכי אמר מת בעל הא דשרו רבנן לאינסובי לאחר לא עליה סמיכין: דאמר מו. בפרק האשה רבה (לקמן ד' ג:). היינו טעמא דעד אחד נאמן להשא אשה משום דהיא גופה דייקא עד שיודעת שמת ודאי ואחר כך נשאת: מה בין גט למיפה. בהמביא' (וכן לקמן ד' קח). תנן אף הנשים שאינן נאמנות לומר מת בעלה כגון חמותה וזרתה וצת בעלה נאמנות להציא גיטה ואף על פי שזריכות לומר כפני נכתב ובפני נחתם ומה בין גט למיתה אלף שהכתב מוכיח ולא עלה סמיכין כל כך: פלוני רבעני לאונסי כו' להורגו. את הרובע: גולן

עין משפט

פג א ב ג ד מ"י פ"ב מהלכות סוטה הלכה יג יד טו"ע אה"ע ק"י יא סתף א: פ"ג ה מ"י פ"י מהל' גירושין הלכה יב סמג עשין נא טו"ע אה"ע סמ"י סתף ג: פ"ד ו מ"י פ"ב מהל' סוטה ה"ט וה"טו"ן (טו"ע ע"ס סתף ו): פ"ז ז מ"י פ"י מהלכות גירושין הלכה יד טו"ע אה"ע סמ"ן יב סתף א: פ"ח ה מ"י פ"ב מהל' גירושין הלכה יז טו"ע אה"ע סמ"ן ז סתף א: פ"ט ט מ"י פ"ב מהל' עדות הלכה ז סמג לאוין ריד טו"ע ח"מ סתף ג' סתף ט: פ"י י מ"י פ"ס הל' א סמג לאוין ריד טו"ע ח"מ סתף ג' סתף ט: פ"ב

תוס' חד מקבאי

דבדבר מכוונ של נזות מפיקין מבעל בדבר מכוונ דהוצפא לא מפיקין והתם אסיקנא דלהפסידה כתובה צריכה התראה אבל אי הודיא בה תהודי: תנן התם המוציא אתו משום ש"ס רע משום נדר לא יחיד ואיבעי לן כנס מהו שיוציא ואסיק אינו מוציא ולא דמי למתני' דנעטן דהתם כיון דכנסה נעטן אלו"מ אלמה לקליה הכא אמר קם ביה בקלא וליחא איכא מ"ד (מיהא) דהא מילתא אלמיה דלישנא בתיא הוה דקסבר טעמא מאי שלא יהיו בנות ישראל פרוצין בעריות ובגדרים אבל ללישנא קמא דסבר טעמא דמילתא משום קלקולא אם אינו מוציא כ"ש דאיכא קלקולא וכיון דק"ל בלישנא קמא אם כנס מוציא וכ"כ הרב"ד ז"ל ואני אומר כיון (ב) דאמרו לה בשעת קדושין המוציא אשתו משום ש"ר לא יחיד (עלמא) [לעולם] לא אפשר למיהוי בה קלקולא והלכך אם כנס אינו מוציא. וכן נראה מדברי הג' אלפס שפסק בלישנא קמא דאמר דמשום קלקולא הוא ופסק דכנס אינו

(א) נראה דל"ל כיון דאמרי ליה בשעת גירושין דהמנוח אשמו וכו'.